

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

193. An, & qualiter vacet beneficium ob apprehensam possessionem illius ante expeditionem literarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

tionis pari modo astringit illum, qui gratiam Apostolicam super reservatione, & in quacunque demum alia impugnativa narrativæ valoris locum habet. Lott. num. 95. vide eundem de his pluribus num. seq.

PARAGRAPHVS III.

De vacatione ex privatione ob delicta commissio- nis &c.

Questio 193 An, & qualiter vacet beneficium ob apprehensam possessionem illius ante expeditionem literarum?

1. **R**espondeo primò: Siquis beneficii à Papa sibi collati possessionem apprehendat, ante expeditionem literarum, eo ipso vacat ipso jure beneficium hoc obtentum: imò & reliqua, si quæ habeat, juxta constitutionem Julii, III. de 27. Maii, Anno 1553. Castrop. tr. 13. de benef. d. 6. p. 2. §. 8. n. 16. Gonz. gl. 15. n. 98. Barbof. juris Eccl. l. 3. c. 14. nu. 38. vide de hoc plura à nobis dicta, ubi quando capienda possessio. Ultra quæ citra hanc constituit. Julii III. statuta in ea poenam notanda sunt sequentia.

2. Primò: quòd in hoc jus novum constituit, & jura antiqua, nempe decretum concilii generalis in c. avaritia. de Elect. in 6. & Extrav. in cunctis. de prebend. inter communes. extendit, dum sub poena privationis ipso jure vetat, non solum electos & promotos ad consistorialia (ad quæ tantum sub dicta poena extendebant se dicta jura antiqua) sed etiam omnes provisos Apostolicos de quibuscunque aliis beneficiis eorum apprehendere possessionem ante expeditionem literarum. Lott. l. 3. g. 19. nu. 2. & 17. ratione ampliandæ hujus poenæ respectu horum beneficiorum etiam inferiorum non existente aliâ, quam quia poena privationis, quæ respectu eorum imminet tantum, ex sententia hominis in vim antiqui præcepti, parvi fiebat. Lott. à n. 19.

3. Secundò: quòd ideo in aliis, quam in provisos Apostolicos locum ea constitutio non habeat; quia in his solis militat ratio contemptus præcepti de expediendo literas; dum in inferioribus provisos non cadat illa necessitas literarum; siquidem, quantum est de jure communi, in collationibus beneficiorum non exigitur certa aliqua verborum forma, potestque fieri provisio per quemcunque actum, sive verbo, sive nutu, modò voluntas conferentis exprimat, Lott. n. 26. & 27.

4. Tertiò: quòd incurratur dicta poena etiam, dum capta fuisset invalidè & nulliter possessio; cum lex consideret contemptum, qui in simplici facto consistit, & cujus proinde consideratio militat æque in actu, nullo ac invalido. Lott. n. 31. citans Aymon. de antiq. temp. p. 4. num. 105. & conf. 291. n. 7. Etsi stante hac nullitate, non incurratur etiam poena privationis respectu obtentorum. Lott. n. 32. in fine. citans Rot. in Verdun. Parochial. 23. Junii. 1586. & Verall. decis. 98. n. 1. & 3. p. 3.

5. Quarto: sed neque ad declinandam poenam illam admittitur excusatio ex poenitentia, & abstinentia ab ulteriori ingestione; consummato e-

nim delicto intempestiva est poenitentia pro evitanda poena ipso jure inflictâ, ut gl. in Clem. 1. §. quæ verò. v. ipso facto. de statu Monacha. Lott. cit. n. 32.

6. Quintò: quòd locum habeat dicta poena, dum quis provisus à Papa, prætermisâ expeditione literarum, sub prætextu multiplicandi sibi titulum procurat sibi insuper provideri ab inferiore, & cum tali provisione ingrediur possessionem; quia videtur verius hic color quæsitus pro eludenda dispositione legis de expediendis literis, quam pro adhibenda majore cautela: Etsi enim titulus Apostolicus multiplicabilis sit etiam ex titulo ab inferiore, suppositâ tamen validitate tituli Apostolici à principio, si procuretur insuper alius, cauteia diceretur nimia, quæ magis fraudem & dolum arguat. Et si in virtute istius superinducti tituli apprehendatur possessio, non potest imaginari alius finis istius multiplicationis, quam evitandi præceptum de expediendo literas; quòd est fraudem ab eventu colligere. Lott. à nu. 40. Neque adhuc in hoc casu vitaretur dicta poena prætextu, quòd beneficium esset juris patronatus laicorum; quia licet constitutio indefinitè loquens non comprehendat hujusmodi beneficia, ubi tamen constitutio concepta est per verba generalia omnino, cujusmodi est hæc constitutio Julii III. utens hæc clausulâ: *quandocunque, & qualitercunque qualificatorum*: quæ nimis effusa & effrenata est significationis, contrarium dicendum est, modò tamen militet eadem ratio; aliàs enim parvi penditur cuiusvis universalis & effusa orationis ponderatio; quemadmodum, quia dicta constitutionis ratio, utpote fundata in supposito mera gratiæ, locum non haberet in hoc casu, dum nimirum præsentatus à patrono sine ulla necessitate, declinatâ auctoritate Ordinariâ curaret se institui à Papa, utpote quæ institutio non esset mera gratiæ, sed potius iustitia; utique locum non haberet dicta constitutio. Lott. à nu. 44. Secus tamen est, seu non habet locum dicta poena, ubi quis prius inductus in possessionem auctoritate Ordinariâ, & dein post novam provisionem obtentam à Papa, continuasset priorem illam possessionem ante expeditionem literarum. Gonz. loc. cit. (ubi ex Mandos. ad reg. 27. de non iudicando juxta formam supplicationis, quòd dicta constitutio locum non habeat in eo, qui possessionem continuavit vigore collationis ordinariæ, sed in eo, qui possessionem ingrediur vigore supplicationis) Lott. n. 35. hæc n. 36. subdens rationem, quòd in tali deprehendi non possit aliud delictum, quam simplicis negligentia, ex qua non inferitur necessariò ad contemptum, prout hoc crimen distinctum est à negligentia, cujus potest esse causa, & non esse causa, adeoque ex ea utrumque punibile non concluditur ad dolum, sed potius locum habere videtur communis regula: præsumptio fit in meliorem partem.

7. Sextò: adhuc locum esse dictæ constitutioni, & poenæ in ea contentis, dum quis obtentâ simplici provisione à Papa tanquam de vacante omisâ literarum expeditione, pro qua solvenda erat annata, tacitâ hujusmodi provisione jam sibi factâ beneficium impetraret certo modo, pura per devolutionem aut confictâ intrusione alterius, & sub hac technâ, factâ simplice obligatione de solvendo annatam, quando foret possessionem affectus literis expeditis, in earum vim possessionem occupabat; siquidem in hoc casu adhuc militat ratio contemptus, utpote habens radicem in avaritia pro

pro fraudanda annata. Nec potest videri satisfactum constitutioni, quod iste sit adeptus possessionem virtute tituli Apostolici; cum illiusmodi littera piscatoria non dent titulum, sed simplicem actionem Lott. à n. 52.

8. Seprimò: Quod, qui ex hac vacatione impetrat, ostendere debet primò factum possessionis apprehensæ, adeòque non sufficeret ostendere, v. g. electum & confirmatum ante adeptam possessionem pro tali se gessisse, veluti si beneficia ad suam collationem pertinentia contulisset (quod est permittum *c. nosti, de electi. Rebuff. in pr. de Simon. in resgn. ex n. 25.* Neque id vetat *Extrav. injuncta. in iuribus* namque incorporalibus pro eorum exercitio sufficit habere jus circa facti possessionem; qualiter & patronus in patronatu hereditario valde præsentat, antequam missus in possessionem hereditatis. Lott. *loc. cit. à nu. 28.*) cum id ad contemptum non concludat. Lott. *nu. 28.* Deinde debet justificare negativam non expeditionis litterarum. Lott. *nu. 33.* citans seipsum *l. c. q. 48. ex n. 286.* Est autem difficilis probationis ostensis litteris justificare, eas non fuisse expeditas tempore adeptæ possessionis; cum quocumque hæ littera expedita exhibentur, præsumitur expeditio illorum facta in tempore; tum pro evitando delicto, tum quia hoc ipsum inter alia est possessionis commodum. Lott. *n. 34.* qui etiam *n. 35.* hanc suggerit reo cautelam, ne detegatur intemptiva harum litterarum expeditio: nempe ut caveat à productione litterarum originalium (utpote in quibus consuevit adnotari per expeditores tempus, quo eas misit ad plumbum; ante enim plumbationem impossibile est fuisse expeditas) sed, si quo modo urgeatur eas producere, producat earum sumptum ex registro Apostolico, cum sumptum huiusmodi æque plenam fidem faciat ac sumptum originale, & tamen non prodit defectum hunc; cum dicta annotatio adjiciatur literis post registrationem, ac proinde manente semper hoc onere probandi negativam non expeditionis litterarum factæ in tempore apud actorem, impossibile est ei, aliter justificare hanc negativam, quam per diligentias apud officium plumbatoris, & alia aliorum officialium & ministrorum; ita ferè Lott. *cit. nu. 35.* Denique de cetero justificatæ temel impetratione ex hoc capite intrusus non solum destituitur beneficio regularum *de annali & triennali.* verum etiam, stante decreto irritante contento in dicta constitutione Julii, non potest excusari ex non usu, vel etiam ex capite ignorantia. Lott. à n. 57.

Questio 194. *An & qualiter inducatur vacatio ipso jure per factam violentiam in apprehendenda possessione, dum nimirum alius esset in possessione illius beneficii?*

Respondeo: etiam legitime alias provisus, seu habens canonicam titulum beneficii, si violenter auctoritate, seu potius temeritate propriâ illud occupet, seu possessionem ejus accipiat, privatur eo ipso, seu jure ipso (hæc enim clausula eo ipso, est clausula lata sententia. Lott. *l. 3. q. 22. n. 2.* Jo. Andr. *in c. eum, qui. de præb. in 6. nu. 1.* Gemin. *n. 5.* Anchar. *n. 3.* Pavin. *tr. de off. & potest. capit. sed. vacant. in præjud. nu. 10.* Rebuff. *in pr. de modis amitt. benef. c. 9. nu. 28.* Covar. *var. resol. l. 3. c. 16. num. 6.*) jure omni, quod habet in illo beneficio. Lott. *loc. cit. n. 1.* Castrop. *de benef. tr. 13. d. 6. p. 2.* §. 8. *nu. 11.* Gonz. *gl. 15. n. 58.* Garc. *p. 11. c. 10. à n.*

F. Leuren. *Forti Benef. Tom. III.*

208. *juxta c. eum, qui.* Quod etsi in prima sui parte loquatur tantum de dignitatibus & personatibus; procedit tamen id ipsum in quibuscumque etiam aliis beneficiis, ut patet ex ejusdem textus lectura. Lott. *n. 3.* citans Abbat. Franc. *in cit. c. n. 1.* Pontani. *de spol. l. 1. c. 9. ex n. 91.* Menoch. *de recuper. possess. remed. 9. ex nu. 277. & 306. & c.* Privatur quoque jure, quod habet ad tale beneficium, v. g. præsentatus ante institutionem, electus ante confirmationem ingerens se, aut possessionem capiens; de quo vide fusè Garc. *loc. cit. à n. 214.* verum ut constet, hæc privatio juris ad beneficium vacationem non inducit. Castrop. *loc. cit.* Privatur item ipso jure beneficio præhabito, dum illud similiter ac secundum, cujus violentiam capit possessionem, curarum est, textu *cit. c. eum, qui.* sic specialiter disponente, non verò aliis præhabitis. Castrop. *loc. cit.* Secus est de eo, nimirum, quod non sit privatus jure in illo beneficio habito, qui apprehenderet propriâ auctoritate possessionem ab alio occupatam, non adhibendo violentiam ei, qui est in possessione; puniendum tamen, nec lucraturum fructus, nec manutenendum in ea possessione, tradit Garc. *loc. cit. n. 212.* ex Rebuff. *in pr. de modo amittend. n. 28.* Porro exigi declaratoriam violentiæ, occupationis (quod aliter intelligi nequit, quàm præviâ cognitione causæ) non quidem, ut ante hujusmodi declaratoriam non possit beneficium impetrari ut vacans, sed ut non prius possit per hujusmodi impetrandem pro executione suarum litterarum possessio apprehendi, tradit Lott. *loc. cit. na. 4. & 5.* ed quod licet teneant plures, possessionem privatum ipso jure non esse citandum; contrarium tamen videatur ipsi verius; cum dari possit instantia alicujus defensionis. De cetero, quando dicatur violentia adhibita, & alia circa hæc vide supra, ubi actum qualiter propriâ auctoritate capi possit possessio. Quibus adde, quod ait *cit. q. 22. n. 38.* Lott. Semotâ lite formali, pœnam *cit. c. eum, qui.* ferè esse impracticabilem; cum semper in omnibus provisionibus Apostolicis hodie expediatur processus fulminati, in quibus decernitur immissio, atque ita semper excluditur qualitas illa temeritatis; cum ad sit tunc auctoritas judicialis, id est executoris, in quo non distinguitur, an justè, an injustè processerit, quocumque enim modo is processerit, excludetur temeritas provisæ juxta dicta supra, adeòque pœna *cit. c. eum, qui.*

Questio 195. *An, & qualiter vacet beneficium ob violationem sequestri?*

Respondeo: ob violationem sequestri factam, nimirum à litigante, dum fructus sequestratos occupare præsumit; vel sequestrum ab Ordinario ponendum impedit, vacat ipso jure, & amittitur beneficium, super quo, seu in cujus causa impositum sequestrum; si in eo dictus violator jus habebat. Lott. *l. 3. q. 22. nu. 40.* Gonz. *gl. 15. nu. 59.* Castrop. *cit. §. 8. n. 12.* *juxta clem. unic. de sequestrat. poss. & fruct.* Quæ constitutio extenditur ad quilibet beneficia (comprehendendo etiam pensionem) quia est constitutio in favorem sequestri litigantibus utilis; & in executionem sententiæ diffinitivæ lætæ. Castrop. *loc. cit.* Non verò extendit se ad beneficia, si quæ præter illud, super quo impositum sequestrum, habet talis violans; quia de illis citatus textus non loquitur. Castrop. *ibid.* Et sic illico potest Episcopus tale beneficium conferre, etsi sequestrum impositum sit in curia, cum illico

H

indu-